

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

RİSK DEĞERLENDİRMESİ UYGULAMA REHBERİ

TEHLİKE NO (Hazard Number)	TEHLİKE FAALİYET ALANI (Hazard Activity Area)	TEHLİKE (Yapılan İş/Tehlike/Üyumsuzluk) (Hazard Work Performed / Hazard / Non-compliance)	ETKİ ALANI (Kim ya da neler) (Affected Persons and Objects)	OLASI SONUÇLAR/ RİSKLER (Bellenmeyen Etki/Risk) (Possible Consequences)	RİSK PUANI - ÖLÇÜLEBİLİR - FREKANS - YÜKÜTLÜ (RISK VALUE)	ALINMASI GEREKEN ÖNLEM (MEASURE TO BE TAKEN)	MEVCUT RESİM (IMAGE ABOUT HAZARD)	İLGİLİ MEVZUAT YÖNETMELİK (LEGISLATION)
T001					10 3 3 90	ÖNEMLİ		

1. ADIM : Çalışan Sağlığı – İş Güvenliği ve Risk Değerlendirme Formu- GİRİŞ BÖLÜMÜ (ÖRNEK)

Birim/Bölüm Adı: <i>Fakülte/ Enstitü / Yüksekokul / MeslekYüksekokulu / Daire Başkanlıkları vb Risk Değerlendirmesinin yapıldığı bölümün adı yazılacaktır.</i>	
Nace Kodu/Tehlike Sınıfı: <i>Nace Faaliyet Kodu Yazılacak</i>	TARİH: <i>(Risk Değerlendirmesinin Yapıldığı Tarih Yazılmalıdır)</i>
İletişim Bilgileri: <i>Bölüme ait Açık Adres / Telefon / Email vb iletişim bilgileri yazılacak.</i>	METOD: FINE KINNEY METODU
İşveren Vekili İsim/ Soyisim: <i>Fakülte Dekanı/ Enstitü Müdürü/ Daire Başkanı</i>	
Risk Değ. Ekibi: <i>Risk Değerlendirmesi Ekip Üyelerinin İsim/ Soyisim / (Mail Adres/Telefon) Bilgileri Yazılacaktır.</i>	

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSK DEĞERLENDİRMESİ YÖNETMELİK (İKİNCİ BÖLÜM)

Risk değerlendirme ekibi kimlerden oluşur???

MADDE6 – (1) Risk değerlendirme, işverenin oluşturduğu bir ekip tarafından gerçekleştirilir. Risk değerlendirme ekibi aşağıdakilerden oluşur.

- İşveren veya işveren vekili.*
- İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetini yürüten iş güvenliği uzmanları ile işyeri hekimleri.*
- İşyerindeki çalışan temsilcileri.*
- İşyerindeki destek elemanları.*
- İşyerindeki bütün birimleri temsil edecek şekilde belirlenen ve işyerinde yürütülen çalışmalar, mevcut veya muhtemel tehlike kaynakları ile riskler konusunda bilgi sahibi çalışanlar.*

(3) Risk değerlendirme çalışmalarının koordinasyonu işveren veya işveren tarafından ekip içinden görevlendirilen bir kişi tarafından da sağlanabilir.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

RİSK DEĞERLENDİRMESİ UYGULAMA REHBERİ

- (4) İşveren, risk değerlendirmesi çalışmalarında görevlendirilen kişi veya kişilerin görevlerini yerine getirmeleri amacıyla araç, gereç, mekân ve zaman gibi gerekli bütün ihtiyaçlarını karşılar, görevlerini yürütmeleri sebebiyle hak ve yetkilerini kısıtlayamaz.
- (5) Risk değerlendirmesi çalışmalarında görevlendirilen kişi veya kişiler işveren tarafından sağlanan bilgi ve belgeleri korur ve gizli tutar.

2. ADIM: Çalışan Sağlığı – İş Güvenliği ve Risk Değerlendirme Formu- TEHLİKELERİN TANIMLANMASI BÖLÜMÜ (ÖRNEK)

TEHLİKE NO (Hazard Number)	TEHLİKENİN TANIMLANMASI (HAZARD IDENTIFICATION)				RİSK PUANI = OLASILIK * FREKANS * ŞİDDET				
	TEHLİKE FAALİYET ALANI Hazard Activity Area	TEHLİKE (Yapılan İş/Tehlike/Uygunsuzluk) Hazard (Work Performed / Hazard / Non-compliance)	ETKİ ALANI (Kim ya da neler) Affected Persons and Objects	OLASI SONUÇLAR/ RİSKLER (İstenmeyen Etki/Risk) Possible Consequences	OLASILIK (POSSIBILITY)	FREKANS (FREQUENCY)	ŞİDDET (VIOLENCE)	RİSK PUANI (SCORE)	RİSK DEĞERİ (RISK VALUE)
T001	1	2			10	3	3	90	ÖNEMLİ
	GENEL (General) OFİSLER (Office) SINIFLAR (Classes) LABORATUVARLAR (Lab) ATÖLYELER (Workshops) KONFERANS SALONU (Auditorium) TOPLANTI ODASI (Board room) GÖRÜŞME ODASI (Meeting room)								

Risk Değerlendirmesi Tehlike Tanımlaması Bölümüne Başlamadan Önce Bilmemiz Gereken Önemli Kavramlar:

- Önleme:** İşyerinde yürütülen işlerin bütün safhalarında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili riskleri ortadan kaldırmak veya azaltmak için planlanan ve alınan tedbirlerin tümünü,
- Ramak kala olay:** İşyerinde meydana gelen; çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olayı,
- Risk:** Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,
- Risk değerlendirme:** İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,
- Tehlike:** İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini, ifade eder

2.1. ADIM: TEHLİKE FAALİYET ALANININ BELİRLENMESİ:

- Bu bölümde risk değerlendirmesi çalışmasını yapacak ekiplere yardımcı olmak amacı ile bizler referans faaliyet alanlarını belirledik.
- İlgili sütuna tıkladığınızda excel dosyasında kayıtlı bulunan faaliyet alanlarını, mevcut sıraya uyararak seçiniz.
- Seçilen **Tehlike Faaliyet Alanı** için bir sonraki sütunlarda sırası ile **Tehlike-Etki Alanı ve Olası Sonuçları** tanımlayınız.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

RİSK DEĞERLENDİRMESİ UYGULAMA REHBERİ

- Excel dosyasın tanımlı tüm Tehlike Etki Alanları için risk değerlendirmesi yapıldıktan sonra, Bölüm veya Biriminize özel farklı Tehlike Faaliyet Alanları Mevcut ise bu bilgiyi **Veri Girişi** Sayfası Üzerinden Yapınız!

Tehlike Faaliyet Alanı Veri Girişi Nasıl Yaparım?

	A	B	C
1		Tehlike Faaliyet Alanı	Tehlike (Yapılan İş/Tehlike/Uygunsuzluk)
2	2	GENEL (General)	FİZİKSEL RİSK ETMENLERİ
3	3	OFİSLER (Office)	Uygun Olmayan Termal Konfor Şartları
4	4	SINIFLAR (Classes)	Gürültülü ortamda çalışma
5	5	LABORATUVARLAR (Lab)	Uygun Olmayan Aydınlatma Koşulları
6	6	ATÖLYELER (Workshops)	Titreşime maruz kalma
7	7	KONFERANS SALONU (Auditorium)	Radyasyona maruz kalma
8	8	TOPLANTI ODASI (Board room)	Tozlu Çalışma Ortamı
9	9	SPOR SALONU (Gymnasium)	
10	10	FİTNESS SALONU (Fitness Hall)	
11	11	YÜZME HAVUZU (Swimming Pool)	SAĞLIK/HİJYEN
12	12	DİNLENME ALANLARI (Rest Area)	Biyolojik Etmenler
13	13	KANTİNLER (Cafeteria)	Uygun olmayan ergonomik çalışma koşulları
14	14	YEMEKHANELER (Mess Hall)	
15	15	ÇAY OCAĞI /MUTFAK	
16	16	TEKNİK OFİSLER (Technical Offices)	
17	17	DEPOLAR (Stock Room)	YÖNETİM/ORGANİZASYON
18	18	MESCİT (Prayer Room)	Alt işverenlerin çalışmalarında iş güvenliği kurallarına uymamaları.
19	19	TUVALETLER (WC)	Sigortasız işçi çalıştırılması
20	20	KAZAN DAİRESİ (Stokehold)	Çalışanların işe giriş ve periyodik muayenelerinin olmaması
21	21	KÜTÜPHANE (Library)	Çalışanlara KKD teslim tutanağı düzenlenmemesi
22	22	YURT BİNASI (Student Dormitory)	Çalışanların sağlık raporlarının periyodik olarak tekrarlanmaması.
23			Yeni işe başlayan personelin sahanın genel tehlikelerinden haberdar olmaması.
24		23.(Bölümünüze ait eklemek	onellerin İSG bilincinin olmaması
25		istediğiniz Tehlike Faaliyet Alanını Sütun	e güvenliği konusunda eğitim almamışlar
26		İstediğiniz Tehlike Faaliyet Alanını Sütun	syalarının tam olmaması
27		Sırasına göre dahil edebilirsiniz.)	ve iş güvenliği konusunda katılımlarının olmaması
28			
29			MEKANİK
30			Makinelerin üzerinde koruması olmayan tehlikeli hareketli parçaların olması.
31			Makine koruyucularının deformasyonu

2.2.ADIM: TEHLİKENİN BELİRLENMESİ:

- 2. Sütunda, 1 Sütunda seçtiğiniz Tehlike Faaliyet Alanındaki olası tehlikeyi tanımlayın.
- Tehlike tanımları excel formunda **FİZİKSEL RİSK ETMENLERİ - SAĞLIK/HİJYEN - YÖNETİM/ORGANİZASYON - MEKANİK - ELEKTRİK - ACİL DURUMLAR - KİMYASALLAR - KAYNAK İŞLERİ - KAZAN DAİRESİ - TERTİP/DÜZEN** başlıkları altında toplanmıştır.

ÖRNEK:

NOT: Tehlike – Etki Alanı – Olası Sonuçlar/Riskler Sütunları, Excel de tanımlanmış veriler içinden seçilerek doldurulacaktır.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

RİSK DEĞERLENDİRMESİ UYGULAMA REHBERİ

TEHLİKE NO (Hazard Number)	TEHLİKE FAALİYET ALANI Hazard Activity Area	TEHLİKE (Yapılan İş/Tehlike/Uygunsuzluk) Hazard (Work Performed / Hazard / Non-compliance)	ETKİ ALANI (Kim ya da neler) Affected Persons and Objects	OLASI SONUÇLAR/ RİSKLER (İstenmeyen Etki/Risk) Possible Consequences
T001	GENEL (General)	Uygun Olmayan Termal Konfor Şartları		
T002	GENEL (General)	Gürültülü ortamda çalışma	Çalışanlar (Employee) Öğrenciler (Students) Toplum (Public) Çevre (Environment) Üretim (Production) Mülk (Structure) İtibar (Honor) Ziyaretçiler (Visitors)	
T003	OFİSLER (Office)	Uygun olmayan ergonomik çalışma koşulları		

ETKİ ALANI (Kim ya da neler) Affected Persons and Objects	OLASI SONUÇLAR/ RİSKLER (İstenmeyen Etki/Risk) Possible Consequences	OLASILIK (POSSIBILİTY)
Çalışanlar (Employee)	Küçük Hasar/Yaralanma (Minor Injury)	
	Ucuz Atlama/Ramak Kala (Near Miss) Küçük Hasar/Yaralanma (Minor Injury) Önemli Hasar/Yaralanma/Dış İlk Yardım İhtiyacı (M. Kalıcı Hasar/Yaralanma/İş Kaybı/Cevresel Engel (Pe Uzun Kaybı/Ölüm (Limb Loss - Single Death) Birden Fazla Ölüm/Cevresel felaket (Multiple Death)	

2.3. ADIM: OLASILIK – FREKANS – ŞİDDET DEĞERLERİNİ SEÇİP, RİSK SKORUNU BELİRLEME:

- Bu bölümde seçmeniz gereken tüm sayısal değerler excel dosyasında formül olarak eklenmiştir.
- Seçilecek değerler sonucunda risk skoru otomatik olarak karşınıza sayısal olarak hesaplanacak ve önem derecesine göre renklendirilecektir.
- Excel dosyasındaki, **KİNNEY Tablosu** Sayfasında sayısal değerlerin sözel ifadeleri açıkça belirtilmiştir.
- Bu sayfayaki sözel ifadelere göre sayısal değerleri seçiniz.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

RİSK DEĞERLENDİRMESİ UYGULAMA REHBERİ

RİSK PUANI = OLASILIK × FREKANS × ŞİDDET					
SONUÇLAR/ OLASI ETKİLER (Possible Consequences)	OLASILIK (POSSIBILITY)	FREKANS (FREQUENCY)	ŞİDDET (VIOLENCE)	RİSK PUANI (SCORE)	RİSK DEĞERİ (RISK VALUE)
Alanma (Loading)				0	
				0	

OLASILIK DEĞERİ	ŞANS (OLASILIK) zararın gerçekleşme olasılığı	FREKANS DEĞERİ	FREKANS tehlikeye zaman içinde maruz kalma tekrarı	ŞİDDET DEĞERİ	ŞİDDET insan ve/veya çevre üzerinde yaratacağı tahmini zarar
10	beklenir, kesin	10	hemen hemen sürekli (bir saatte birkaç defa)	100	birden fazla ölümlü kaza / çevresel felaket
6	yüksek / oldukça mümkün	6	sık (günde bir veya birkaç defa)	40	oldürücü kaza / ciddi çevresel zarar
3	olası	3	arası (haftada bir veya birkaç defa)	15	kalıcı hasar/yaralanma, iş kaybı / çevresel engel oluşturma, yakın çevreden şikâyet
1	mümkün fakat düşük	2	sık değil (ayda bir veya birkaç defa)	7	önemli hasar/yaralanma, dış iş yardım ihtiyacı / arazi sınırları dışında çevresel zarar
0,5	beklenmez fakat mümkün	1	seyrek (yılıda birkaç defa)	3	küçük hasar/yaralanma, dahili iş yardım / arazi içinde sınırlı çevresel zarar
0,2	beklenmez	0,5	çok seyrek (yılıda bir veya daha seyrek)	1	uzun süreli / çevresel zarar yok

RİSK DEĞERİ	RİSK DEĞERLENDİRME SONUCU
400 < R	tolerans gösterilemez risk, hemen gerekli önlemler alınmalı / veya tesis, bina, çevrenin kapatılması düşünülmelidir
200 < R < 400	esaslı risk, kısa dönemde iyileştirilmelidir (birkaç ay içinde)
70 < R < 200	önemli risk, uzun dönemde iyileştirilmelidir (yıl içinde)
20 < R < 70	olası risk, H4 gözetim altında uygulanmalıdır
R < 20	önemsiz risk, önlem öncelikli değildir

ÖRNEK UYGULAMA:

TEHLİKENİN TANIMLANMASI (HAZARD IDENTIFICATION)					RİSK PUANI = OLASILIK × FREKANS × ŞİDDET				RİSK DEĞERİ (RISK VALUE)		ALINMASI GEREKEN
TEHLİKE NO (Hazard Number)	TEHLİKE FAALİYET ALANI (Hazard Activity Area)	TEHLİKE (Yapılan İş/Tehlike/Uygunsuzluk) (Hazard / Work Performed / Hazard / Non-compliance)	ETKİ ALANI (Kim ya da neler) (Affected Persons and Objects)	OLASI SONUÇLAR/ RİSKLER (İstenmeyen Etki/Risk) (Possible Consequences)	OLASILIK (POSSIBILITY)	FREKANS (FREQUENCY)	ŞİDDET (VIOLENCE)	RİSK PUANI (SCORE)	RİSK DEĞERİ (RISK VALUE)		ALINMASI GEREKEN
T001	ATÖLYELER (Workshops)	Tozlu Çalışma Ortamı	Çalışanlar (Employee)	Önemli Hasar/Yaralanma/Dış İlkyardım ihtiyacı (Major Injury)	3	2	7	42	KESİN		

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

RİSK DEĞERLENDİRMESİ UYGULAMA REHBERİ

Tehlike Faaliyet Alanımız: Atölyelerde, **Tehlike:** Tozlu Çalışma Ortamı, bu olası tehlikenin etkilediği alan çalışanlar, **Olası Sonuçlar/ Riskler:** **Önemli/....** (Bu alan daha önceki iş kazalarına bakılarak veya mevcut durumun Risk Değerlendirmesi Ekibinin Görüşü Alınarak Olası Sonuç Seçilir.

OLASILIK - FREKANS – ŞİDDET DEĞERLERİ AŞAĞIDAKİ SÖZEL İFADELERE GÖRE SEÇİLİR.

OLASILIK DEĞERİ	ŞANS (OLASILIK) zararın gerçekleşme olasılığı
10	beklenir, kesin
6	yüksek / oldukça mümkün
3	olası
1	mümkün fakat düşük
0,5	beklenmez fakat mümkün
0,2	beklenmez

FREKANS DEĞERİ	FREKANS tehlikeye zaman içinde maruz kalma tekrarı
10	hemen hemen sürekli (bir saatte birkaç defa)
6	sık (günde bir veya birkaç defa)
3	ara sıra (haftada bir veya birkaç defa)
2	sık değil (ayda bir veya birkaç defa)
1	seyrek (yılda birkaç defa)
0,5	çok seyrek (yılda bir veya daha seyrek)

ŞİDDET DEĞERİ	ŞİDDET insan ve/veya çevre üzerinde yaratacağı tahmini zarar
100	birden fazla ölümlü kaza / çevresel felaket
40	öldürücü kaza / ciddi çevresel zarar
15	kalıcı hasar/yaralanma, iş kaybı / çevresel engel oluşturma, yakın çevreden sikayet
7	önemli hasar/yaralanma, dış ilk yardım ihtiyacı / arazi sınırları dışında çevresel zarar
3	küçük hasar/yaralanma, dahili ilk yardım / arazi içinde sınırlı çevresel zarar
1	ucuz atlatma / çevresel zarar yok

ÖRNEKTE: OLASI SONUCU **ÖNEMLİ.....** OLARAK SEÇTİĞİMİZ İÇİN, **RİSK SKORUNU BELİRLERKEN ŞİDDET PUANI 7 OLARAK SEÇTİK!!!!**

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

RİSK DEĞERLENDİRMESİ UYGULAMA REHBERİ

3. ADIM: ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER – MEVCUT RESİM – İLGİLİ MEVZUAT – DÜZELTİCİ FAALİYET – SORUMLU KİŞİ – TERMİN SÜRESİ BÖLÜMLERİ

ALINMASI GEREKEN ÖNLEM (MEASURE TO BE TAKEN)	MEVCUT RESİM (IMAGE ABOUT HAZARD)	İLGİLİ MEVZUAT YÖNETMELİK (LEGISLATION)	DÜZELTİCİ FAALİYET (Corrective Action)	SORUMLU (Responsible)	BAŞLAMA TARİHİ (Start Date)	BİTİRME TARİHİ (End Date)
	Tehlikeli Durumu/ Alanı belirten bir görsel (mevcut ise) eklenebilir.					

3.1. ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER:

- Bu bölüm Risk Değerlendirmesi Ekibi Tarafından değerlendirilip, mevcut durum detaylıca anlatılıp, ilgili tehlikenin risk skorunun düşürülmesi için alınacak mevcut önlemlerin açık bir şekilde belirtileceği alandır.
- Bu alandaki alınacak önlemler için mevcut düzeltici faaliyetler, düzeltici faaliyet sütununda belirtilecektir.
- Düzeltici faaliyetler için ilgili bölüm tarafından bu düzeltici faaliyet alanı kimin sorumluluğunda ise bir sorumlu atanacaktır.
- Düzeltici faaliyet için bir başlangıç ve bitiş tarihi belirtilecektir.
- Tehlikelerin iyileştirilmesi için termin süresi verilmesi önemlidir.
- Bu süreçler İş Sağlığı ve Güvenliği Kurul Toplantılarında Takip edilecektir.
- Kurul Toplantılarında Gündem maddesi olarak Tehlikeler Risk Skor Önem Derecelerine Göre değerlendirilecektir.

4. ADIM: RİSK DEĞERLENDİRMESİNİN SON BÖLÜMÜ – DÜZELTİCİ FAALİYET SONRASI RİSK SKORUNUN BELİRLENMESİ

ÖNLEM SONRASI (After Corrective Action)				RİSK DEĞERİ (RISK VALUE)	ÖNLEM SONRASI RESİM (Image After Precaution)
OLASILIK (POSSIBILITY)	FREKANS (FREQUENCY)	ŞİDDET (VIOLENCE)	RİSK PUANI (SCORE)		
			0		

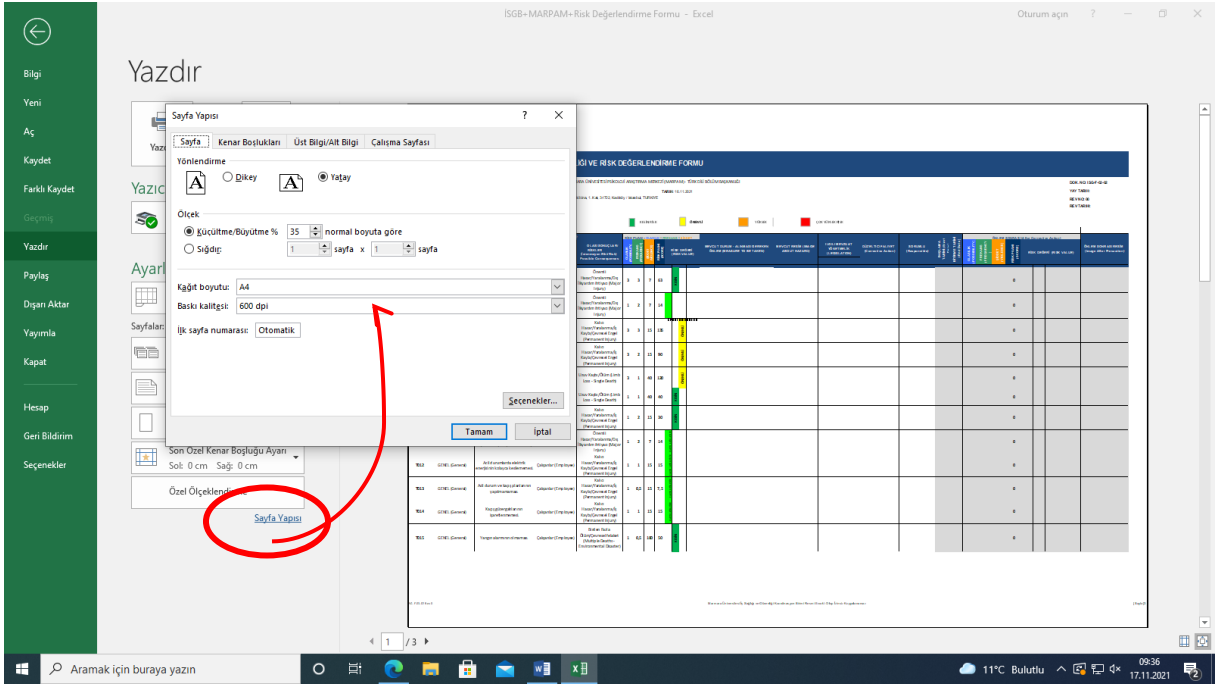
- Tehlikeli durum için alınan önlemler sonrasında risk skorunun düşürülebildiğini gösterebilmek için bu alanda tekrar önlem sonrası risk değer hesaplamasını yapınız.
- Mevcut tehlikeli alana veya duruma ait iyileştirme sonrası görseller mevcut ise Önlem Sonrası Resim sütununa bu görselleri ekleyiniz.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

RİSK DEĞERLENDİRMESİ UYGULAMA REHBERİ

5. ADIM : SON AÇIKLAMALAR

- Grafikler bölümünde risk değerlendirmenizdeki mevcut riskleri, iyileştirme öncesi ve sonrası risk sayılarını görebilirsiniz.
- Risk değerlendimesi çalışmaları ile ilgili tüm sorularınızı İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinasyon Birimine Danışabilirsiniz.
- Tüm çalışma tamamlandıktan sonra, risk değerlendirmesi ekipleri tarafından her sayfası parafılanıp son sayfası imzalandıktan sonra taratılıp <https://isgbys.marmara.edu.tr/> yazılım üzerinden eklenecektir.
- NACE KODUNA NASIL ULAŞIRIM? **İletişime geçiniz.**
- İŞYERİ SİCİL NUMARASINI NASIL BULURUM? **İletişime geçiniz.**
- Risk değerlendirmesi formunun çıktısı alınmadan önce **sayfa yapısını** kontrol ediniz.

İLETİŞİM

Güliz BÜLBÜL / İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinatör Yardımcısı

guliz.bulbul@marmara.edu.tr

Semra BAYHUN

semra.bayhun@marmara.edu.tr

Doç Dr. Ayhan ONAT

İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinatörü